

Po ustanovnem sestanku smo že uresničili del zastavljenih nalog s predavanjem dr. Janeza Peršiča o Kolumbovem odkritju Amerike, s katerim smo se tudi mi spomnili tega dejanja, ki je ne glede na svojo kontroverznost temeljito spremenilo tok svetovne zgodovine.

V naslednjem šolskem letu nameravamo izpeljati del načrtanih dejavnosti, seveda pa bo sekcija brez sodelovanja učiteljev zgodovine in drugih humanističnih predmetov obstala na začetku. Zato vabimo vse, ki ste zainteresirani, k sodelovanju.

Gorazd Marušič

RAZSTAVA

“NEVIDNE STRANI VIDNE UMETNOSTI”

V Pokrajinskem muzeju v Kopru je bila v ponedeljek, 4. novembra 1991, otvoritev razstave “Nevidne strani vidne umetnosti” iz Narodne galerije iz Ljubljane. Avtorica razstave je Lidija Tavčar.

Na razstavi spoznamo stare metode konservacije oziroma umetniško ustvarjanje s prirodnimi materiali: zemljo, minerali, lesom, kamnom... Tudi barve so nekoč pridobivali iz naravnih materialov, in sicer iz različnih prsti in mineralov. O načinu pridobivanja barv lahko v katalogu, ki je izšel ob razstavi preberemo:

“Sveže kokošje jajce so razbili in ločili beljak od rumenjaka. Nato so iz rumenjaka pazljivo odstranili še zadnje preostanke beljaka. Nad posodo so rumenjak predrli, da se je vsebina izcedila, med prsti pa jim je ostala rumenjakova opna. Rumenjaku so dodali nekaj kapljic vode, ga stepili s čopičem in primešali vinski kis (v količini, ki napolni polovico jajčne lupine). Barvni prašek ali pigment, ki so ga predtem pridobili z mletjem barvnih zemelj ali s trenjem mineralov, so nato položili na kamnito ploščo. Na njej so drobni zmleti pigment pokapljali z vodo in ga znetli v gosto zmes. Tej zmesi so zatem dodali enako količino že pripravljenega rumenjaka in oboje trli tako dolgo, dokler barva ni postala mehka kot maslo.”

S področja slikarstva je predstavljena uporaba temper, oljnih barv, krede in oglja, s področja kiparstva pa izdelovanje kalupov. Seznanimo se z načinom nanašanja barv na svež omet pri izdelavi fresk. Pomembno mesto ima na razstavi tudi restavracija. Med drugim je predstavljeno delovno orodje za restavracijo, kot čopiči, dleta, punktirka...

Poleg tega so v sklopu razstave predstavljena tudi umetniška dela slovenskih umetnikov, kot Riharda Jakopiča, Ivana Zajca, Toneta Lapajneteta, Ivane Kobilce, Hinka Smrekarja idr., in prikazan je video film o ustvarjanju umetniških del.

Darko Darovec

MEDNARODNI SIMPOZIJ ZGODOVINARJEV
NA TEMO BENEŠKE ISTRE

Zgodovinsko društvo za južno Primorsko si je zastavilo nalogo, da bo aktivno delovalo na polju zgodovinske vede in kulturnih razprav na območju Slovenske Istre. Kot naravno okolje pa tu nastopata vsaj še sosednji pokrajini Tržaško in hrvaška Istra, kamor je društvo s svojo dejavnostjo ravno tako že angažirano posegalo.

Člani društva smo s tako aktivno politiko navezali že precej plodnih kontaktov tudi s strokovnjaki s Tržaškega (Državni arhiv in Univerza) in iz Benetk (predvsem Državni arhiv). Oblikovala se je skupna zamisel o prirejanju vsakoletnih strokovnih seminarjev oziroma posvetovanj, ki bi se odvijala eno leto na slovenski, drugo leto na italijanski strani, družila pa bi jih nekdanja skupna preteklost v okviru Beneške republike. Ta je zapustila temu območju ogromno kulturno dediščino, ki se ni in se ni mogla zabrisati kljub nekaterim ostrim posegom v naravni tok zgodovine in nepredstavljivi hitrosti sodobne potrošniške družbe ter naraščanju njenih potreb.

Tako se je društvo v sodelovanju z nekaterimi aktivnimi kolegi z italijanske strani odločilo prevzeti pobudo za organiziranje rednih zgodovinskih simpozijev z obeh strani italijansko-slovenske meje, ki bi se vsekakor razširili na sosednjo dalmatinsko obalo, kjer smo tudi že naleteli na ljudi, pripravljene za sodelovanje. Vsekakor bomo v to dejavnost pritegnili še rovinjski Center za zgodovinske raziskave in druge strokovnjake iz hrvaške Istre.

Zavedamo se, da bodo le brežhibno in na visoki strokovni ravni organizirani simpoziji pobudili zadosten interes strokovne javnosti in s tem upravičenost tega početja. Pri tematski omejitvi na geografski pojem Istre ne bi smeli ostati strogo omejeni, temveč bodo referati posegali vsaj še v območje današnje dežele Furlanija Julijska krajina in v Dalmacijo, kot se dogodki tako v preteklosti kot sodobnosti niso omejevali na zgolj eno območje, saj so bili vzrok in posledica širših družbenih dejanj. Geografska omejitev pa mora vsekakor predstavljati temeljni raziskovalni interes, kakor tudi obdobje Beneške republike, za katero je ravno tako značilna posledična odzivnost v predhodni in dobi po propadu Beneške republike.

Tematika vsakokratnega simpozija bo natančno definirana in zato specificirana na določene probleme, tako da bo omogočala poglobljene študije in zavzetost vseh udeležencev. Referati bodo objavljeni v posebni periodični publikaciji ACTAE HISTRIAE, ki jo bo društvo izdajalo posebej v ta namen, ali v podobni publikaciji, ko bi se simpozij odvijal na italijanski strani. Organizirano bo simultano prevajanje, organizator pa bo poskrbel za nastanitev in ugodje udeležencev.

Naj poudarim, da smo informativno-poskusni simpozij na temo prvega simpozija že izvedli v Miljah februarja

letos in da sta se tako v pripravljalnem obdobju za to manifestacijo kakor za prvi pravi simpozij, ki se bo odvijal od **10. do 12. junija 1993 v Kopru**, zelo zainteresirali občini Milje in Koper, ki sta se tudi obvezali za pokroviteljstvo nad to dejavnostjo.

Za prvo srečanje predlagamo širše zasnovano tematiko z delovnim naslovom: **Beneška Istra: ustanove, pravo, uprava.**

Seminar bo potekal v treh dneh, in sicer prva dva dneva bodo nastopali referenti (12), s svojimi prispevki razvrščeni v dopoldanske in popoldanske termine z odmerjenim časom za diskusije, priložnost pa bomo dali tudi mlajšim kolegom (6), ki bi predstavili svoje krajše raziskovalne izsledke. Tretji dan je v programu ekskurzija po Slovenski Istri.

Doslej smo uspeli pridobiti že več referentov z italijanske in slovenske strani, računamo pa tudi z udeležbo zgodovinarjev iz hrvaške Istre.

Za dodatna pojasnila, predloge ali pripombe se prosimo obrnite na člane organizacijskega odbora mednarodnega zgodovinskega simpozija, ki smo ga oblikovali po več preliminarne srečanjih: prof. dr. Claudio Povolo (Univerza Trst), prof. dr. Furio Bianco (Univerza Trst), Rolan Marino (Milje), dr. Duša Krnel-Umek (Pokrajinski arhiv Koper), prof. Salvator Žitko (Pokrajinski muzej Koper) in prof. Darko Darovec (Pokrajinski arhiv Koper).

Darko Darovec

CONVEGNO INTERNAZIONALE DI STUDI STORICI SULL'ISTRIA VENETA

La Società storica del Litorale di Capodistria si prefigge di contribuire in modo obiettivo alle dissertazioni sulla storia e la cultura del Litorale capodistriano, legata naturalmente alla vicina provincia di Trieste e all'Istria croata, dove la Società opera già attivamente.

I membri della Società tramite queste iniziative hanno allacciato proficui fruttuosi contatti con studiosi triestini (Archivio di Stato e Università) e di Venezia (soprattutto Archivio di Stato). Questi contatti hanno ispirato il comune intento di promuovere seminari ovvero convegni scientifici annuali - da tenere alternativamente in Slovenia e in Italia - motivati dalla passata inclusione di queste zone nell'ambito della Repubblica di Venezia. In quest'area la Serenissima ha lasciato in eredità un enorme patrimonio culturale che non è stato cancellato, ne' poteva esserlo, nonostante gli ostacoli che hanno impedito il naturale corso della storia e nonostante l'imprevedibile evolversi degli eventi e le sempre maggiori esigenze dettate dall'odierna società dei consumi.

La Società ha deciso pertanto di promuovere in collaborazione con i colleghi italiani convegni storici da ambedue le parti del confine italo-sloveno, da estendere alla Dalmazia, dove abbiamo già constatato il desiderio di collaborazione. Allacceremo contatti anche con il

Centro di ricerche storiche di Rovigno ed con altri esperti dell'Istria croata.

Ci rendiamo conto che soltanto convegni organizzati ad un certo livello potranno suscitare l'interesse dell'opinione pubblica e giustificare così la loro organizzazione. Il tema del convegno, legato al termine geografico di Istria, non deve limitarci. Le relazioni vanno estese perlomeno al territorio dell'attuale

Friuli Venezia Giulia e alla Dalmazia, tenendo presente che gli eventi storici non erano legati ad una sola regione, ma erano conseguenza o causa di avvenimenti sociali molto più ampi. L'interesse primario della ricerca dovrà comunque essere incentrato su questi ambiti geografici come pure sul periodo della Repubblica di Venezia e quelli immediatamente successivi alla sua caduta.

Il tema di ogni convegno verrà esattamente definito in maniera da permettere studi più approfonditi e dettagliati ed il coinvolgimento di tutti i partecipanti. Le relazioni verranno riportate nella pubblicazione periodica ACTAE HISTRIAE, che verrà pubblicata dalla Società oppure in pubblicazioni simili quando il simposio si svolgerà in Italia. Verranno organizzate le traduzioni simultanee e l'organizzatore provvederà a garantire la sistemazione dei partecipanti.

Desidero sottolineare che un simposio di prova, che ricalcava i temi del primo convegno in programma si è tenuto a Muggia nel febbraio di quest'anno. Ha richiamato l'attenzione dei comuni di Capodistria e Muggia che si sono impegnati ad assumere il patrocinio del convegno che si svolgerà a **Capodistria dal 10 al 12 giugno 1993.**

Per il primo incontro proponiamo come tema **"L'Istria e la Repubblica di Venezia: istituzioni, diritto, amministrazione"**.

Per ulteriori informazioni o proposte sono a sua completa disposizione i membri del comitato organizzatore del simposio storico, costituito dopo alcuni incontri preliminari, e sono: - prof. Claudio Povolo (Università di Trieste), prof. Furio Bianco (Università di Trieste), Rolan Marino (Muggia), dott. Duša Krnel-Umek (Archivio regionale di Capodistria), dott. Salvator Žitko (Museo regionale di Capodistria) e dott. Darko Darovec (Archivio regionale di Capodistria).

Marino Vertovec

KRATEK ORIS DELOVANJA KULTURNEGA DRUŠTVA "IVAN TRINKO"

Pred sedemintridesetimi leti ustanovljeno kulturno društvo "Ivan Trinko" iz Čedad je v dolgih letih delovanja igralo izredno pomembno vlogo pri osveščanju Beneških Slovencev in v pospeševanju kulturne in družbene rasti celotnega območja pod Matajurjem in pod dolgo senco Kanina.